

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 190.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114465227488/facsimile.pdf> (tilgået 07. maj 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

X Ærevers til bøger og portrætter

88.

[Æredigt til
Hexameron
af M. Anders Christensøn Arøboe.
Anno 1661.]

[Giv]	Det er/ ð Danske Mand uqvems	Som Arrebo den lærde Mand/
	Dig fremmed' Ord at laane/	24 Oc i sin Stijl saa fyndig:
	Fra Tybren/ Seine/ Rhijn oc Tems/	Opitz for Dansken fick it Glas
4	Oc saa dit Sprog forhaane.	At stande da tilbage:
[Gijr]	En glatter Stiern oc deylig Hud	Da fick Ronsard/ Ja self Bartas
	Nock af sig self beprydis;	28 Top-seylen jnd at tage.
	Men sminckis den for meget ud/	Thi naar hans søde David vil
8	Da rynnckis den oc lydis.	Guldharpen sin opstemme/
	Vor Moders Maal/ saa fremt du dig	[Gijv] Saa dyb en Sorrig ey er til/
	Der i ret gjorde mæctig/	32 Mand den jo strax maa glemme.
	Af sin Natur er jo for sig	Vil hand om Guds almæctig Haand/
12	Saa liflig riig oc præctig/	Oc altings herkomst dicte/
	At ingen der til betle tør	Strax har vor svage Siel oc Aand
	Udlændisk glands oc smycke/	36 Self Paradijs i sicte.
	Som hende saa vanhældig gjør/	Ja hafde bleegen Død sin Ret
16	At hun ey tør opdycke.	Saa snart af ham ey krefvit/
	En artig Pen kun fattis her/	Vor Dicte-kunst saa tung oc slet
	Os kunde Veyen bane/	40 Vel aldrig hafde blefvit.
	Som moxen nu saa vildsom er/	Gud hannem glæde der hand er/
20	Som gang i Bryst paa Trane.	For søde Rijm hand gjorde/
	Var mangen her i voris Land	Det ønsker hannem en oc hver/
	Saa Sinderijg oc kyndig/	44 Som end er ofven Jorde.

Anders Bording.

89.

[avjv]

Ære-Dict

Om den Høy- og Velbaaren Herre
oc Grefve

Henrich Dethlof

Grefve af Holck/

Der hand *Suetonium*/ paa
Tydsk artelig udsat/ ved Præn-
ten lod udgaa.

<p>1 HVad vjse Mænd i forstum Tjd
Om Keysernes bedrifter
Optegnede med sindig fljd/
4 J deres lærde skrifter:
Det lefver vel endnu paa stand
Oc er i hvermands hænder:
Ja det oc aldrig tæris kand
8 Af Tidsens skarpe tænder.
Den leege Mands faakundighed
Dog icke det kand fatte/
Ey børiligen hand der af veed
12 Den ædle Dyd at skatte:
Sampt oc hvad straf udyden bær:
Hvad ladis skal oc gioris.
[avjv] Ja (kortelig) hand intet lær/
16 Som kand til nytte føris.
Oc det/ fordi det Sprog/ hvor paa
Historien er skrefven/
Det kand hand icke sclf forstaa/
20 Hand er i det udrefven.
Men naar af en skarp-sindig Mand
Slig mørckheds ijs opbrydis/
Oc det/ saa vjt hand nemme kand/
24 For hannem ret udtydis.
Hand der udi da finder det/
Som hannem kand forlyste/
Hand der af lær/ at dømme ret/</p> | <p>28 Hvo Dyd har haft i bryste:
Hvo nogit har forsattig vjs/
Som ilde staa/ begangit:
Hvo last har tient: hvo lof oc prjs:
32 HVad løn en hyer har fangit:
Hvor ofte Lyckens falske glar
Har stoore Folck bedragit:
Hvor ofte den som ringe var/
36 Har vældelig tiltagit:
Hvor underlig den flygge Tid
Sig tumler om oc vender:
Hvor blegen Død sig skynder hid/
40 Oc all vor Gierning ender.
[avjv] Vel derfor op O Tydske Folck/
Som lyster sligt at lære:
Stat op for den Høybaaren HOLCK/
44 Sjg hannem tack oc ære.
Sjg hannem tack/ fordi hand dig
Gaf denne Bog at læse/
Lad see/ dit Hierte der af sig
48 Til vjsdom kand ophvæse.
Lad see/ hvis hand fortydskit/ her
Med søden stjl/ fremsætter/
Det dig en Vey til Dyden er/
52 Oc all udyd udsletter.
De stoore Potentaters feyl
Hand her for dig beskrifver.</p> |
|--|---|

Hvad vel er giort/ hand dig til speyl	End du/ som hand/ skalt legge vind
56 Oc efterretning gifver:	60 Paa Dydighed oc Ære.
Ja vil i sit Høy-ædle Sind	Anders Bording
Ey større løn begiære/	<i>Phil. Mag.</i>

90.

[Æ]ris Minde/ som den For-
nemme Poet

JOACHJMJUS RACHELJUS

Af vores Tider Hafver fortient/ dier

Hand sine Satyriske Di[c]ter v[e]d

Prænten Lod [u]dgaa.

1 At den forblummet <i>Juvenal</i>	H[a]r ofuer dem optegnet os/
Med Romer maal och Tunge	20 Ey nu behøfvis mere.
Her efter ey ret gierne T[a]l/	Ney denne dieris lærde Tolck
4 Men nu paa Tydsk vil siunge:	Har jsen vidst at bryde/
At och den D[y]be <i>Persius</i>	Saa Huer mand nu blant Tydske Folck
Sit Borgerskab oppgifver/	24 Kand dennem Let udtyde.
Det volder Her <i>Rachelius</i>	Huad Helicon skøt ey formaar/
8 Som dennem der til drifver.	Med sine ni Gudinder;
Hans søde Tydsk vel mangan mil	Huad <i>Phæbus</i> neplig self opnaar/
Kand sette dem tilbage:	28 Hos Hannem Her mand finder.
Hans artig pen Hans høflig stil	Huo k[a]nd fuldrosse nogen Tid,
12 Langt bedre maa behage.	Hans fast-utrolig møye?
Den Vittig Oedipus self tidt	Huo k[a]nd Hans Sinde-rige flid
Sin farfve der ved skifter/	32 Til Hünlen nock ophøye?
Hand Aldrig kunde tænkt saa vidt	Jeg det (at tale kortelig)
16 J dieres mørcke skrifter.	Hans Første pris vil kalde
Huad Scaliger/ Salmas och vos/	At Hand/ O ædle Tscherning dig
Huad Douza/ Lips och flere	36 Alenne kand befalde.

Anders Bording.

91.

[Under Sal: Jde Rosencrantzis kobberstykke. 1666. Martio.]

Saa bold som Rosen er: saa kort en Tjil den Hafver,
 Saa rjg du varst paa Dyd och Sindsens høye gafver,
 Ach *Ide Rosenkrands*, saa snart hentoeG Gud dig
 Hand dig fuldkommen fandt, och derfor skyndte sig.

92.

[B11]

[Den Sind- oc kunstrjge
Carl Vanmander
 Der hand sin Poetisk Dict om
 Snuu-Tobak udgaff til
 Ære.]

1	Om stjl och malning ret skal gunst Hos Alexander nyde Homerus dicte faar med kunst		Den store Fredrich dig er det Som dennem Alexander Fordi din pen och pensel ret
4	Apelles taflen pryde		8 Er artig o vanmander.

93.

[d11]

Den Hæderlige/ Høylærde oc Vel-
 vjse Mand
 Doctor Peder Resen/
Juris och Ethices Professori, och Bor-
 gemester udi Kjøbenhafn/ til en æres
 minde for denne Boeg.

1	HVad lofligt vore Formænd her J deres Tjld bedrefve/ Det burde vj ret een och hver		At vi vort lefnet och idræt 8 Der efter kunde føye. Men ach! det er vor svagheds art:
4	Med fljld at efterlefve. Det gafnligt var/ vj loede det Os stedse staae for øye/		Hvad os kand lærdom gifve/ [d21] Det vi for lettelig och snart 12 J glemmebogen skrifve.

<p>Saa slibrig er Hukommelsen! Saa skrøbelig er Minde! Som glatten Aal den glider hen/ 16 Før vi det self belinde! Den er saa klejnlig och saa smært/ At den vel snart kand svækkes/ Med mindre den med noget sært 20 Fast jæfnligen opvækkes. Och det er det/ de gamle sig Saa meget med umag'de/ Naar nogen/ som var ypperlig/ 24 Och efter Dyd sig lagde: Naar hans Ijg skulde da til baal Vdføres/ eller jordes/ Med et tænkværdigt eftermaal 28 Hans høye værd kundgjordes. [i 27] Af Kaabber/ Steen och andet sligt Mand hannem tegn opsatte. Hvo dertil heden saae sin plict 32 Nok kunde der af fatte. Det var saa meget sagt/ som: Du/ Som end est ofven Jorde/ Sæt och til Dyden al din Hu/ 36 Vilt du nafnkundig vorde. Det seyrs tegn/ Miltiades Med Herre skjold fortjente/ Gaf aarsag/ at Themistocles 40 Sig selfver snart ey nændte Til Søffn at tage Tjd/ før hand Och kunde noget gjøre/ Som Meenighed och Fødeland 44 Var tækkeligt at høre. Naar Alexander seer den graf/ Achilles sig i hviler/ [d31] Hans Mandom der opvækkes af/ 48 Och efter ære stiler. Hans slutning er: Som denne før Sig Heltenafn och ære</p>	<p>Tilvandt med Sverdet: Jeg och bør 52 Til aarlog frisk at være. Jeg skal/ som hand/ och stræbe mig Et herligt nafn at skrive/ Hans dapperhed ret idelig 56 Mit øyemerk skal blifve.</p> <p>Men see: saa rask som glemsel er/ Blant os sig ind at snige/ Och tøsse Nafn och Gjæringer/ 60 Som skulde staa ved lige: Saa graadig er och Tidsens tand/ Til det i grund at øde/ Der om vort lefnet vidne kand/ 64 Naar vi slet ere døde. [d35] Metalle-Malm och haarden Steen Ey vares kand och gjæmmes/ For Tidsens ofverlast och meen/ 68 Som dagligen foruømmes. J Dag mand der af seer och veed Vort lefnet nogenlunde/ J morgen det kand fældes need/ 72 Och gange slet til grunde. J dag det vorder høyt opsat/ Och os til ære praler: J morgen det hemulner plåt/ 76 Och aldrig meere taler. Hvad hafver saa vor efter-Tjd? Hvad har den om at tage? Forglernt er baade Nafn och Jd/ 80 Slet intet er tilbage.</p> <p>MEn glæd dig/ ædle Kjøbenhafn/ Det dig langt bedre lykkes/ [d47] J det du seer/ dit Folkes nafn 84 Ey saa kand undertrykkes. Ney: Resen den Høylærde Mand Det her saaledis mager/</p>
---	---

<p>At/ om end Tidsens rust och tand
88 En deel bort der af tager/
Och i den mørcke glemsels boeg
Det kunde snart indskrifve:
Det skal fra Slect til anden dog</p> | <p>92 J denne boeg vedblifve.
Tak derfor hans berømte pen:
Lad hannem det hjembære/
Som hand af dig och dine tjen:
96 Gil hannem lof och ære.</p> |
|---|---|

Anders Bording.

94.

bvijr]

Den Hæderlige och Høylærde
Mand/
Mester Erik Erikssøn/
Der hand sine betænkninger
ofver vort Danske maal ved Pren-
ten udgaf/ til ære.

<p>1 OM <i>Ennius</i> med nogen skjel
Sig rose kand och prale/
For hand kand tale ret och vel
4 Med tre slags maal och tale
Tør hand och Dømme self om sig/
At hand/ for saadan gafve/
J lif och bryste visselig
8 Maa trende Hjerter halve.
Hvorledis sjunis dig/ at hand
Vil da vel den afmale/
Der ey til grund forstaar och kand
12 Sin egen Moders tale?
Jeg meener/ hand med hannem ret
Vil spot och lader drifve:
Ja/ got och vel/ om icke slet
16 For Hjerteløs opskrifve.
Ey noget tungemaal och sprog
Saa groft och slet fornemmis/
Ded jo kand udstaffers dog/
20 Och merkelig forfremmis/
Saa fremt mand ellers hjernen vil/
Som det sig bør/ Umage/</p> | <p>[bvijv] Betæncke sig/ ey slumpe til/
24 Ey krumt for ret optage.
Mand det for løselig och snart
Ey bør at ofverspringe:
Men dog ey dets forstand och art
28 Paa pinebenken tvinge.
Fornuften tages skal i raad
Och egen vild maa dølges/
Den gamle brug dog U-forsmaad/
32 Thi den vil och tit følgis.
Sligt hafver den Høylærde mand/
Som denne Bog har skrefvit/
J voris maal med høy forstand
36 Begyndt oc smukt paa drefvit.
Ey meget hand har haft for sig/
Ey skrefne regle fundit:
Men af exemplar artelig
40 Dog regle sammenbundit.
Hvad hierne-brud och møysomhed
Hand der ved hafver døfvit/
Ey nogen om at Dømme veed/
44 Der sligt ey self har prøfvit/</p> |
|--|--|

<p>Op der før/ op/ O Danske mand/ Hans lærde pen at ære/ Som paa saa smuk en maade fand/ 48 Dit føde-maal at lære.</p>	<p>Berøm hans dybe vidskabs Id/ Som kunde sligt opfinde/ Set op hans U-gemeene flid 12 Til ævig æres minde.</p>
---	--

Anders Bording

95.

Paa et Pulpitur i Helsingørs Kirke.

- 1 See Eiler Eilersson af Holchis stamme baaren
Af guds indbleste dyd, dan kongens høy-udkaaren,
og vel bestalter helt, Her *Generalmajor*
- 4 Til Fods. *Collegii Militz-Assessor* stor
samt hendis Mayestetz høyloflig Regimentis
dragoners Oberste af dronningen hand kiendtes
Paa Fæste Kroneborg 12 Aar var *Guberneur*.
- 8 Og Amptmand til det Lehn som er ved Helsingør
Till Kiergaards Hollem og til Elkier var hand Herre
hand med sin Elskelig og dydig hiertens kierre
Den eddle Øyens Lyst Elisabetha høg,
- 12 Hvis dyder Sueber høyt Flux ofver Gran og Bøg,
har dette *pulpitur* forne[m']lig til guds Ære
og Kirekens høye Zier, til Kirken ladet førre,
At de som dette Læss, skall mindes udaf ded
- 16 Hvem holck og høg de var, som var paa denne Sted.

96.

Under Elisabeth Høgs kobberstykke. 1672.

Ædel af hierte velbaaren af ætt,
Tuctig i Sinde Gudfryctig och rett,
Heldig i lader, belevnen i tale,
Ofte kun en, man finder bland ti,
Viise mand deraf dog kand en kopi,
Naar mand dig vil friberrinde afmale.